

Avfall Web – för din skull!

Introduktion till Avfall Sveriges statistikverktyg

Statistik är en mycket viktig branschfråga. God statistik skapar trovärdighet och är grunden för en långsiktig utveckling av avfallsbranschen. Avfall Sveriges statistikverktyg Avfall Web möjliggör detta. Avfall Web består av två delar – en del för kommunspecifika uppgifter och en del för uppgifter om behandlingsanläggningar inklusive återvinningscentraler.

Avfall Sverige använder statistik från Avfall Web till Avfallstrenden över behandlade mängder hushållsavfall och den årliga rapporten Svensk Avfallshantering. Även myndigheter, som Naturvårdsverket och länsstyrelser, kan ha nytta av Avfall Web vid sammanställningar av till exempel nationella och regionala miljömål.

Störst nytta av Avfall Web har dock varje enskild kommun och dess avfallsansvariga organisation, exempelvis vid jämförelser och benchmarking, utveckling av verksamheten, kommunikation samt inte minst för att få ordning och överskådlighet på statistiken.

Statistik är också viktigt vid alla former av samarbete som får allt större betydelse för att säkerställa god service, kompetens och ekonomi. Avfall Web har en rad olika användningsområden.

Kommundelen består primärt av:

- Registreringsdelen där indata matas in på följande verksamhetsområden
 - Administration
 - Kunder
 - Farligt avfall
 - Insamling
 - Återvinning och behandling
 - Deponering
 - Plockanalys
 - Ekonomi
 - Slam
 - Medarbetare
- Rapportdelen där indata och nyckeltal paketeras till olika användningsändamål och där även statistiska jämförelser kan ske.
- Sök och hämta-funktionen där sökning på alla indata och nyckeltal kan ske på kommun, län, samverkansgrupp eller via kommuninvånarantal.

Stödfunktioner i Avfall Web finns i "Administration" där varje organisation själv kan hantera sina användarbehörigheter och i "Dokument" där manualer, underlag och anvisningar finns. I detta avsnitt finns även formler och beskrivningar till alla nyckeltal. Under "Kontakt" kan synpunkter, fel, förbättringsförslag och frågor skickas till support hos Avfall Sverige.

Benchmarking

Så kallad Benchmarking är ett sätt där man som organisation utvärderar sin verksamhet i förhållande till de som man uppfattar betar sig bäst inom en viss bransch. Med hjälp av Avfall Web kan egna organisationen jämföras med andra kommuner på olika sätt.

Närliggande kommuner

Närliggande kommuner jämför sig lämpligtvis utifrån värderingsrapporten i Avfall Web via tillämpningen av länsrapport. Den finns förprogrammerad. Värderingsrapporten kan också utvecklas och supporten hjälper gärna till och skapar grupper av kommuner som användarna själva önskar, till exempel en befintlig samverkansgrupp eller enbart de angränsande kommunerna.

Jämförbara kommuner

Välj ut ett par kommuner som är likvärdiga den egna att jämföra med. Gå via sökfunktion i huvudmenyn och välj utifrån exempelvis:

- Antal personer i kommunen (indata A1–A4 ± 25 %)
- Organisationsform (indata A41), till exempel förvaltning
- Grad av källsortering av matavfall (indata A11)

Föredömliga kommuner

Organisationer som arbetat framgångsrikt på något sätt erhåller ofta goda vitsord som kan mätas i form av nyckeltal. Dessa utgår ofta från kundenkäter – omdömen från kommuninvånare om vad som är bra och vad som är dåligt. Genom att använda sökfunktionen kan dessa organisationer identifieras för ett utvalt intresseområde exempelvis:

- ”Bästa renhållare” inom ett län
- ”Bästa ÅVC” inom Sverige

Om kommunen planerar att bygga om en befintlig ÅVC kan kanske ett studiebesök hos den bästa ÅVC:n i närheten vara en början.

Värderingsrapport

Värderingsrapporten är en sammanfattande rapport med utvalda nyckeltal och värderingsgränser i olika färger. Rapporten kan innehålla en eller flera kommuner. För län och regioner visas medelvärden för ingående kommuner. Den är ett bra hjälpmedel för benchmarking.

Behandlade mängder

Det finns en ny rapportfunktion som visar behandlade mängder hushållsavfall i stapeldiagram. Mängderna uttrycks dels som kg per person och dels som andel för kommuner i ett län eller samverkansgrupp.

Värderingsrapport - Trollhättan (2014)

Läs översta raden

	Mycket bra	Bra	Mindre bra	Dålig	Trollhättan
Kunder					
Nöjdhet avfallshantering en- och tvåfamiljshus (%)	>90	81-90	70-80	<70	87
Nöjdhet avfallshantering lägenhet (%)	>90	81-90	70-80	<70	87
Nöjdhet besök AVC (%)	>90	81-90	70-80	<70	98
Nöjdhet information (%)	>90	81-90	70-80	<70	90
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus (kr/år)	<1 400	1 400-1 949	1 950-2 550	>2 550	1 109
Vanligaste avgift lägenhet i flerbostadshus (kr/år)	<850	850-1 199	1 200-1 750	>1 750	755
Ekonomi					
Totala kostnader hushållsavfall exkl slam (kr/person)	<550	550-729	730-1 100	>1 100	523
Årskostnad service- och administration exkl slam (kr/person)	<190	190-299	300-510	>510	196
Årskostnad insamling kärl- och säckavfall (kr/person)	<160	160-229	230-400	>400	221
Årskostnad behandling inkl fjärrtransport av kärl- och säckavfall (kr/person)	<90	90-139	140-249	>250	106
Insamling - Generellt					
Mängd insamlat hushållsavfall, exkl slam (kg/person)	<380	380-499	500-650	>650	506
Mängd insamlat kärl- och säckavfall (kg/person)	<170	170-219	220-265	>265	188
Mängd insamlat grovavfall (kg/person)	<75	75-179	180-310	>310	211
Mängd insamlade förpackningar och returpapper (kg/person)	>95	76-95	55-75	<55	87
Andel förpackningar och returpapper i brännbart kärl- och säckavfall (%)	<20,0	20,0-29	30-40	>40	29
Andel farligt avfall i brännbart kärl- och säckavfall (%)	<0,05	0,05-0,19	0,20-0,50	>0,50	0,37
Mängd farligt avfall under kommunalt ansvar (kg/person)	>12,0	7,0-12,0	2,5-6,9	<2,5	8,4
Miljövänliga drivmedel - Insamling (%)	>50	26-50	10,0-25	<10,0	100
Återvinning behandling					
Andel hushållsavfall som återvinns genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling. (%)	>60	51-60	30-50	<30	60
Andel av uppkommet matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker som går till biologisk behandling. (%)	>50	36-50	10,0-35	<10,0	71
Bortskaffande deponering					
Mängd hushållsavfall till deponering (kg/person)	<3,0	3,0-11,9	12,0-25	>25	0,92

Exempel på värderingsrapport.

Trender och jämförelser

Avfall Web är ett bra verktyg för att analysera kommunens utveckling inom många olika verksamheter eller för att göra jämförelser med svenska snittvärden.

Hur är trenden i min kommun?

Genom verktyget Trendrapport kan trender för verksamhetens nyckeltal inom många olika områden analyseras. Trenden kan även visas i diagram.

Hur ligger vi till jämfört med snittet för Sverige?

Genom trendrapporten kan man få fram median- och medelvärden för alla kommuner som matat in uppgifter i Avfall Web. Dessa värden kan visas som riksgenomsnitt eller för kommuner i olika befolkningsintervall. Ju fler som matar in desto säkrare blir underlaget.

Justering av invånarantal

Invånarantal kan justeras för fritidshusboende, gästnätter och in-utpendling för att mängden avfall per person ska spegla de verkliga förhållandena på ett mer korrekt sätt. I kommuner med stor turism genereras betydligt större mängder hushållsavfall än vad de permanentboende ger upphov till.

Mängd kärn- och säckavfall till förbränning (kg/person)

Mängd matavfall till biologisk behandling (kg/person)

Median, medel, min och max avser år 2014 och alla kommuner

Läs översta raden

Nyckeltal	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Median	Medel
Mängd kärn- och säckavfall till förbränning (kg/person)	210	187	174	175	160	158	155	186	188
Mängd matavfall till biologisk behandling (kg/person)	-	-	36	45	51	53	57	27	34

Rapportering

I Avfall Web finns ett antal färdiga rapporter som hämtar data från kommunens inmatningar. Rapporterna kan sparas ned i word eller excel för egen bearbetning. Genom detta kan också separata indata tas bort eller läggas till.

Årsredovisning

Rapporten ”Årsredovisning” kan användas som underlag i årsredovisningen, se exempel här intill. Rapporten innehåller indata som är enkla att förstå och jämförbara såväl med andra organisationer som med verksamheter i egen förvaltning, bolag eller kommunalförbund.

Den största fördelen med en mall för årsredovisning är att branschen får ett enhetligt sätt att presentera och kommunicera kommunernas avfallsverksamhet mot förtröendevalda, allmänhet och media.

Uppgifter till avfallsplan

Den lagstadda avfallsplaneringen ska utgå från de nationella miljökvalitetsmålen. I planeringsprocessen ska åtgärder följas upp och utvärderas. Avfall Web är

Årsredovisning - Falun (2014)

Kunder		
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus	1 795	kr/år
Pris "Nils Holgersson" lägenhet	16,7	kr/m2
Vanligaste avgift fritidshus	767	kr/år
Insamling - generellt		
Mängd färligt avfall under kommunalt ansvar	8,5	kg/person
Mängd insamlat hushållsavfall, exkl slam	450	kg/person
Mängd insamlat kärl- och säckavfall	159	kg/person
Mängd insamlat grovavfall	176	kg/person
Mängd insamlade förpackningar och returpapper	88	kg/person
Återvinning behandling		
Mängd hushållsavfall till förbränning	248	kg/person
Mängd hushållsavfall, inkl trädgårdsavfall, till central biologisk behandling	74	kg/person
Mängd matavfall som hemkomposteras eller lämnas via avfallskvarnar	7,1	kg/person
Mängd hushållsavfall till materialåtervinning	146	kg/person
Andel av uppkommet matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker som går till biologisk behandling	74	%
Andel hushållsavfall som återvinns genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling	56	%
Andel hushållsavfall som återvinns genom materialåtervinning, exklusive biologisk behandling	38	%
Bortskaffande deponering		
Mängd hushållsavfall till deponering	3,9	kg/person
Ekonomi exkl slam o.d.		
Totala kostnader hushållsavfall exkl slam	535	kr/person
Årskostnad service- och administration exkl slam	288	kr/person
Årskostnad insamling kärl- och säckavfall	165	kr/person
Årskostnad förbränning inkl fjärrtransport av kärl- och säckavfall	42	kr/person
Årskostnad biologisk behandling inkl fjärrtransport av matavfall	41	kr/person
Årskostnad övriga kostnader inom kommunala ansvaret för hushållsavfall	-	kr/person
Medarbetare		
Antal anställda	0,58	st/1000 person
Medelålder	46	år
Miljöbokslut		
Total energibudget	749	kWh/person
Mängd energlutvinning deponigas (från behandlingsanläggning - se anläggningsdata ED7)		MWh
Mängd hushållsavfall till deponering	3,9	kg/person
Miljövänliga drivmedel - Insamling	11,1	%

anpassat till redovisning av nationella miljökvalitetsmål inom avfallsområdet under kommunalt ansvar. Rapporten redovisar uppgifter som ska finnas med enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd.

Indatarapporter

Indatarapporter är en samställning av alla indata som rapporteras. Rapporten kan skrivas ut med eller utan de kommentarer man lagt in som förklaring till hur värdet tagits fram.

Avfallsindikatorer

En helt ny funktion i Avfall Web är avfallsindikatorerna med vars hjälp kommunen kan följa upp resurseffektiviteten för avfallshanteringen. Förflyttningsindikatorn, F1 visar positionen i avfallstrappan och trappstegsindikatorerna beskriver och mäter resurseffektiviteten på varje steg i avfallstrappan. Indikatorerna tar hänsyn till avfallsmängder som samlas in för behandling på ett steg i avfallshierarkin, men som i själva verket behandlas på ett annat. Ett exempel på det är rejehtmängder.

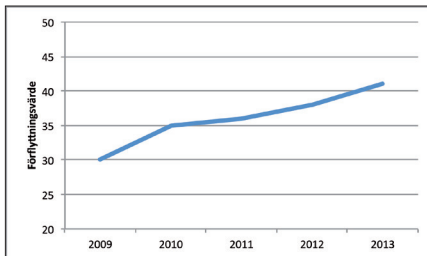
Verksamhetsplanering

Affärs- och verksamhetsplaner ska ange den framtida färdriktningen i en organisation eller verksamhet. Planen innefattar ofta affärsidé, vision, mål och åtgärder.

För att ta fram visioner och mål och följa upp dessa krävs nyckeltal, som med fördel kan hämtas ur Avfall Web.

Nyckeltal för att genomföra nulägesanalys:

- Nöjdhet utifrån kundenkäter som kundtyper, hämtning av kärll- och säckavfall, ÅVC och förtroende för avfallshanteringen
- Mängd insamlat kärll- och säckavfall,

Förflyttningsindikator F1 - position i avfallstrappan.

- grovavfall och farligt avfall
- Andel förpackningar, returpapper och farligt avfall i kärll- och säckavfall utifrån genomförda plockanalyser
- Tillgänglighet ÅVC
- Totala årskostnader uppdelat på service- och administration, insamling samt behandling
- Antal anställda och medelålder

Nyckeltalen från vald organisation eller kommun jämförs lämpligen med medianvärde för län och Sverige.

Sökfunktion

I Avfall Web finns en funktion för att söka data. Här kan man ladda ned indata och nyckeltal till excel. Sökning kan ske på kommun, län, samverkansgrupp eller via kommuninvånarantal. På anläggningsdelen kan sökning göras för olika anläggningar och län.

Information och kommunikation

Information till kommuninvånare är en allt viktigare del av kommunens avfallshandling. Förutom information om öppettider och kontaktuppgifter vill man ofta påverka sina kunders beteenden och attityder eller stärka förtroende och varumärke hos organisationen. Flera olika nyckeltal kan användas för detta. Förmedla även jämförelsevärden på länsnivå och nationell nivå. Det är viktigt att om möjligt ange på vilket sätt invånarna är berörda av nyckeltalet.

Nyckeltal för att stärka förtroende och varumärke

- Nöjdhet avfallshandling, %
- Nöjdhet hämtning, %
- Nöjdhet besök vid ÅVC, %
- Förtroende för återvinning, %
- Vanligaste avfallsavgift, kr/år
- Hushållsavfall till deponi, kg/person
- Miljövänliga drivmedel vid insamling, %

Det är viktigt att ange trender och statistik (län, median Sverige) samt om möjligt kommentarer på utförda insatser kopplat till angivna nyckeltal.

Utvecklingsprojekt

Avfallsstatistik går att använda till en mängd olika utredningar och analyser, här nedan följer några exempel.

- Utveckling av återvinningscentral:
 - Antal ÅVC/10 000 pers
 - Total tillgänglighet, tim/vecka
 - Mängd insamlat grovavfall total och per fraktion, kg/pers
 - Nöjdhet besök ÅVC, %
 - Nöjdhet tillgänglighet ÅVC, %
 - Kostnad ÅVC, kr/pers
- Utredning om införande av utsortering av matavfall:
 - Andel hushåll med matavfallsinsamling, %
 - Mängd matavfall till central behandling, kg/pers
 - Årskostnad insamling och behandling av matavfall, kg/pers
- Jämförelse mellan egen regi och entreprenad:
 - Egen regi/entreprenör för insamling (A42)
 - Nöjdhet hämtning kärl- och säckavfall, %
 - Mängd insamlat kärl- och säckavfall, kg/pers
 - Insamlingskostnad, kr/pers

Tips för att komma igång

Det krävs mest arbete det första året som inmatning sker i Avfall Web. Var noga med att från början ta fram rättvisande uppgifter som kan användas som utgångsvärden eller jämförelsevärden kommande år. Genom att klicka på informationsrutan till höger om värdet i indatafilken kan man både se beskrivning och föregående års inmatade värden. Det går också att skriva till en kommentar under informationsrutan om hur värdet togs fram. Indatakoder markerade med blå stjärna ingår som underlag i värderingsrapporten. Försök fylla i så många av dessa som möjligt.

Den analys som alla bör göra i god tid innan inmatning – omkring åtta månader innan – är vilken nytta den egna organisationen eller kommunen kan ha av

Avfall Web. När nyttan är tydliggjord så studeras vilka rapporter och tillhörande indata som krävs. Ansvar för inmatningen och dess kvalitet bör alltid ligga hos verksamhetsansvarig chef.

Kvaliteten säkerställs via kommentarer skrivna i informationsrutan vid registreringen, men även genom att klicka på nyckeltal i rapporterna, framförallt värderingsrapporten. Vid det senare går det att utläsa vilka indata med värden som nyckeltalet baseras på och det är enkelt att se orsaker till avvikande eller på annat sätt icke förväntat värde på nyckeltalet. Det går att komma långt i granskningen via detta förfarande eftersom värderingsrapporten spänner över hela verksamheten.

Vid frågor om Avfall Web kontakta

Jenny Westin, Avfall Sverige

040-35 66 15 (direkt)

070-518 40 45 (mobil)

jenny.westin@avfallsverige.se